

CHUDZINA (50) *sb f i m*

f (23), *m* (7), *f a. m* (20). ◊ *Na oznaczenie mężczyzn: f* (21) *RejRozpr* (7), *RejZwierc* (3), *ModrzBaz* (4), *CzechEp*, *PudłFr*, *BielRozm* (2); *m* (7) *GórnDworz*, *MycPrz*, *StryjKron*, *CiekPotr* (3), *KlonWor*; *f a. m* (20). *Na oznaczenie kobiet: f* (2).

sg N chudzina (26). ◊ *G* chudzinie (3). ◊ *D* chudzinie (8). ◊ *A* chudzinę (8). ◊ *I* chudziną (2). ◊ *V* chudzino (2). ◊ *pl* [*N* chudzinowie.] ◊ *I* chudzinami (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII i XIX w.

1. *Biedak, nędzarz; człowiek niskiego urodzenia, stanu; imbellis, humilis, plebeius Modrz; miser, pauper Cn* (34) : Ieftli baczyłz żeś chudzina Piy piwo á niechay winá *RejRozpr* H4v, C3v; *BielKom* Av; *Prot* C4; *BielSat* C; *RejZwierc* 236, 239; *MycPrz* I B4; *ModrzBaz* 72; Słuchay chudzino/ y ty słuchay/ komu Pieniądze leżą nieprzebráné w domu. *KochPs* 72; Náviedziłz y chudzinę pod dziuráwem dáchem. *WisznTr* 23; *PudłFr* 37; *BielRozm* 16; *GrochKal* 17; *CiekPotr* 22, 23.

Wyrażenia: »nędzna chudzina« (1): Pan przydzie przedfię k łwemu/ á nędzney chudzinie/ Przedfię w łeb przedfię kłopot żadnego nie minie. *RejZwierc* 245.

»prosta chudzina« (2): tǎrgáią fię na máiętność prostej chudżiny [*rebus imbellium insidiantur*] *ModrzBaz* 116v; *BielRozm* 6.

a. *Zbiorowo; biedni ludzie, biedota* (45) : Iedno nam wieśney chudzinie Nic niefporo wlfędy ginie *RejRozpr* E2, Ev, G4, H4; lud poľpolarity przyfzli do Skánderbegá profząc áby przełthał kázić zboża/ gdyż to nie Turkom czynicie/ ále nam chudzinie *BielKron* 244, 381v, 398v; Piją z gośćmi wefeli/ á chudzinę fskubią. *BielSat* N4v; *RejZwierc* 111v; Niektore práwá fą ták poftánowione/ iż pożytkom wielkich Pánów służą/ a chudzinę niewoľstwem trapią *ModrzBaz* 72v, 73; *BielSen* 12.; *GostGosp* 42.

Wyrażenia: »prosta chudzina« (1): A nas proftą chudzinę fżpetnie w zylku zdáią. *RejZwierc* 239v.

»uboga chudzina« (1): A práwie námi kupczą vbogą chudziną *RejZwierc* 252v.

2. *Nieborak, nieszczęśliwy* (16) : A ia piekelna chudzina Wylecę by dym fkomina *RejRozpr* E3v; *RejKup* f7; On młodzyeniec chudzina tefzno go bez tego/ Iż nie widzi żadnego ni fład znáiomego. *RejWiz* 179v; A on chudzina/ im dáley tym bárziy plákał *GórnDworz* T3, R7v, T7; *KochPs* 15; Potym chudzina [...] zbłędził w lefiach *StryjKron* 442; *CiekPotr* 26, 52; *GosłCast* 42, 58; *KlonWor* 60.

Wyrażenie: »chudzina licha« (1): zem też wđzy y ia ieft człowiek (choćiaż nędzá y chudzina licha) *CzechEp* 53.

a. *Nieboraczka, nieszczęsna* (2) : *ZawJeft* 22; A z rzadká gdy fię tráfi/ gdzie chudocnotliwa/ Tóž tá wżytkié niewczáfy/ chudzina pokrywa *GosłCast* 46.

Synonimy: **1.** *mizerak, nędzarz, ubogi; 2. mizerak, nieborak, niebożec; a. nieboga.*

Cf CHUDAK, CHUDY, CHUDZIASZEK, CHUDZIEC, CHUDZIĘ, CHUDZIK